

در فیلم‌های سینمایی ایران

در سینمای بعد از انقلاب فیلم‌های با مضامین مسیح و مسیحی گرچه اندک اما جزو آثار ارزشمند و ماندگار محسوب می شوند. کارگردانان به دنبال تاکید و توجه به ساحت‌های مختلف جامعه، تلاش کردند گوشه‌هایی از فعالیت‌های هموطنان مسیحی را در جامعه به نمایش گذارند.

❖ **صلیب طلایی: پاسداشت شهدای مسیحی**

عبدا... پاکیده در آغازین سال دهه هفتاد با «صلیب طلایی» به موضوعی در جبهه‌ها پرداخت که تا به حال به آن پرداخته نشده بود. داستان این فیلم درباره گروهی رزمنده است که در حین ماموریت در محاصره دشمن قرار می‌گیرند. گروهی برای نجات آنها اعزام می شوند. در حین عملیات، جوانی مسیحی به نام داوید اسیر می‌شود. سعید سرباز جوانی که دوست داوید است، صلیب طلایی هم‌رمزش را به گردن یک افسر عراقی می‌بیند و متوجه می‌شود او اسیر شده است لذا برای نجات او تلاش می‌کند.

❖ **«دیدار» عاشقانه‌ای در تقابل دو مذهب**

در دوره‌ای که هنوز فیلم‌های مذهبی بیشتر به روایت‌های تاریخی تکیه می‌کردند، محمدرضا هنرمند شجاعت به خرج داد و فیلمی با سوزهای متفاوت کار کرد. دیدار عاشقانه‌ای در تقابل دو مذهب است.

داستان درباره جوان گل‌فروشی به نام امیر در دوران جنگ است که از دختری مسیحی به نام زانت خوشش می‌آید و تصمیم دارد با او ازدواج کند. خانواده زانت راضی به چنین وصلتی نیستند. در جریان یکی از بیماران‌ها پدر و مادر زانت از دنیا می‌روند و او در روزهای سخت تنهایی با امیر ازدواج می‌کند. امیر پس از مدت کوتاهی راهی جبهه می‌شود و به اسارت دشمن در می‌آید. هشت سال بعد امیر به کشور برمی‌گردد و این در حالی است که پسرش نوجوان شده و همسرش به‌گل‌فروشی‌اش وسعت بخشیده و به صادرات گل مشغول است.

❖ **اکسیدان و مادر قلب اتمی فیلم‌هایی که باب میل مسیحیان بود**

فیلم اکسیدان ساخته حامد محمدی را باید یکی از جنجالی‌ترین آثار سینمایی در ارتباط با مسیحیان بدانیم. داستان این فیلم درباره پسری است که نگار نامزدش به‌صورت ناگهانی و قاجاچی از ایران می‌رود و او می‌خواهد به دنبالش به اروپا برود. برای همین برای گرفتن ویزا دست به کارهای عجیبی می‌زند، پوشیدن لباس کشیش یکی از این راهکارهاست. در این فیلم همراهی دو دین اسلام و مسیحیت باعث می‌شود این جوان به آرزوی خود برسد.

❖ **«بشارت منجی» با محوریت پیامبر صلح**

«بشارت منجی» از اولین آثار با محوریت داستان مسیح از زبان انجیل بارنایا است که به کارگردانی نادر طالب‌زاده سال ۱۳۸۷ ساخته شد. بشارت منجی داستان پیامبر صلح را از روزگاری که کاهنان، رومی‌ها و حکومت فاسد هیرودس زمام امور یهودیه (فلسطین) را در دست داشتند آغاز می‌کند. وی در برابر زور و فساد هیرودس و رومی‌ها مقاومت کرد. اما تزویر کاهنان مؤثر می‌افتد. او به خواست خدای خود لبیک می‌گوید و عروج می‌کند.

❖ **«مریم مقدس (س)» به نام مادر مسیح**

مریم مقدس نام فیلمی ایرانی به نویسندگی و کارگردانی شهریار بحرانی است. داستان فیلم شانزده سال قبل از میلاد مسیح و زمانی را نشان می‌دهد که مردم منتظرند تا مسیح‌های موعود متولد شود، فرزند عمران دختر می‌شود و مادرش نام کودک را مریم انتخاب می‌کند و چون قبل از تولد عهد بسته که او را تا زمان بلوغ به خدمت در معبد مقدس بگمارد، به معبد می‌رود، اما تا به حال پای دختری به معبد باز نشده است و...

با این‌که انتشار کتاب نسبت به سال‌های پیش کاهش یافته اما نشر صادک‌ماکان با پویایی به رسالت خودش عمل می‌کند و به‌تازگی کتاب «ناصرالدین شاه بیخ‌کرده» را به قلم پیروین برهان شهرضایی در ۱۶۷ صفحه و بهای ۶۷ هزار تومان در دو فرمت الکترونیک و کاغذی منتشر کرد. این کتاب، مجموعه داستانی است با شخصیت‌هایی معمولی

«ناصرالدین شاه بیخ‌کرده» در کتابفروشی‌ها

و باورپذیر که در زندگی روزمره بسیار می‌بینیم. شخصیت‌ها از میان زنانی هستند که با مشکلات و دنیای پیرامون روبه‌رو می‌شوند؛ زنانی از شهر، روستا، مکان‌ها و موقعیت‌هایی خاص و حتی زمان‌هایی متفاوت که‌گاه مشکلات‌شان را می‌پذیرند و گاه با آنها مقابله می‌کنند. در بخشی از متن کتاب می‌خوانیم؛ «می‌گفتند اولش یک کورک ریزه‌میزه زده بوده روی کنشش. از همین کورک‌هایی که هر روز

می‌زند به این‌ور و آن‌ورمان که اصلا نگاهش هم نمی‌کنیم که نمی‌فهمیم چطور شد و کی خوب شد و رفت بی‌کارش. از همین‌ها بوده. بعد ده‌پانزده روزی که می‌گذرد، می‌بیند که شده قدیک فندق؛ اما درد نداشته. آن بیچاره هم فکر می‌کرده دارد سر باز می‌کند که خوب بشود؛ اما یک هفته دیگر هم می‌گذرد و می‌شود اندازه یک گردو.» / مهر

«جام جم» تاثیر فرهنگ ایرانی را بر آیین‌های مسیحی بررسی می‌کند

ریشه‌های شگفت‌انگیز کریسمس

❖ **چلیپا**

صلیب همان چلیپای مهر؛ نشانه رازآمیز چلیپا با صلیب که علامت و مشخصه مهر و نقش نمادین دایره و چرخ خورشید بود و در مراحل بالای سلوک در آیین‌های تشریف به پیشانی یا بازوان سربازان میترتا نقش می‌شد، در دین مسیحی به عنوان علامت شاخص و مقدس این دین شناخته شده است.

صلیب در دین مهر، نشانه اتحاد، اتفاق، اتحاد و برابری مردم چهار سوی جهان و نیزگردش چرخ زمان و روند آن است. چهار گوشه صلیب همان نقاط اساسی راه سالانه خورشید بوده که دو نقطه آن نشانه اعتدال ایام (شب و روز) و دو نقطه دیگر نشان انقلاب خورشیدی است. هرچند صلیب در مسیحیت نشانه رنج و مقاومت است اما مفهوم خورشید را در خود حفظ کرده‌است.

❖ **بابائونل**

کلاه و ردای بابائونل؛ بابائونل نیز به گفته‌ای، یادآور سه مغ ایرانی است که عروسک آنان درپای درخت‌کاج نهاده می‌شود و بر پایه گفتاری دیگر برداشتی از هیزم‌شکن جشن شب‌چله است که با پوششی سرخ‌رنگ برای روشن‌نگه‌داشتن آتش‌دان خواجه این جشن به هر خانه هیزمی پیشکش می‌دهد.

ارامنه مسیحی در مراوده با مهر، کلاه و ردای مهری را نیز برای خود حفظ کردند. بابائونل در جشن میلاد مسیح کلاه سرخ‌رنگ نوک‌برگشته مهری بر سر می‌گذارند و همانند مهر ردای سرخ می‌پوشند. کلاهی که حتی پاپ‌ها در گذشته و اسقفان مسیحی امروزه با نام «بشیره» بر سر می‌گذارند.

التونردورنر در مقاله‌ای با عنوان «خدای کلاه‌به‌سر» در این خصوص چنین می‌نویسد؛ «از زمانی که مهر در آسیای صغیر و اروپا مورد پرستش ایرانی بوده است، براساس تمامی شواهد و مدارک موجود، کلاهی همانند کلتنه کنونی پاپ به سر داشته که طراحی آن براساس هنر ایرانی بوده است ... این عناصر در روایت رومی از مسیحیت تعابیر دیگری نیز یافت.» با مروری بر مراسم عشای ربانی، تثلیث مسیحیت، نواختن ناقوس در کلیساها، بامداد به کلیسا رفتن، تقدس روز یکشنبه، قربانی‌کردن، افروختن شمع و زانوزدن هنگام نیایش، حوضچه آب در کلیساها، سرود دسته‌جمعی به همراه نواختن موسیقی مهرابه‌ها و خیلی‌رسوم دیگر مسیحیان، به‌راحتی می‌توان رگه‌هایی از آیین مهر را دید.

❖ **جشن‌های مشترک ایرانیان و ارامنه**

در کنار جشن شب‌چله و کریسمس، ایرانیان و ارامنه، جشن‌های مشترک دیگری نیز دارند که برخی از آنها عبارتند از:

جشن سده ایرانی و درندرز ارمنیان؛ این جشن دهم بهمن‌ماه برگزار می‌شود و از جشن‌های خاص ایرانیان باستان است. فردوسی، پیشینه این جشن را به دوران هوشنگ‌شاه، از نخستین شاهان پیشدادی، منتسب می‌داند. در شاهنامه آمده است هوشنگ‌شاه هنگام

است که به تولد عیسی مسیح و کریسمس امروزی تبدیل شده است. ناهید در میان یک تیره سکایی ایرانی در شرق ایران زائیده شد و قرن‌ها بعد آنگونه که در انجیل لوقا می‌خوانیم مسیح از دوشیزه حضرت مریم متولد می‌شود؛ «... جبرئیل به مریم ظاهر شد و گفت: سلام بر تو ای دختری که مورد لطف پروردگار قرار گرفته‌ای، خداوند با توست.

فرشته به او گفت؛ نترس، چون خدایم خواهدبه‌تو برکت دهد. بزودی آیستن شده، صاحب پسری می‌شوی و اسمش را عیسی می‌گذاری. او خیلی بزرگ خواهد بود و دوره سلطنت او هرگز به سرنمی‌آید.»

کاک مهر هدیه کریسمس به مسیحیان؛ کاج، نماد فصل و شادی‌بخش است. مسیحیان در ایام کریسمس یک درخت کاج را تزئین می‌کنند. مهم‌ترین تزئین این کاج، ستاره‌ای است که در بالای کاج قرار می‌گیرد. این ستاره تزئینی، نماد ستاره‌ای است که ولادت مسیح را بشارت داد. سنت تزئین درخت کاج در خانه که از نمادهای جدایی‌ناپذیر جشن کریسمس و آغاز سال نو است. نیز به قبل از ظهور مسیحیت و آیین مهر بازمی‌گردد.

❖ **درخت کریسمس**

در این خصوص پروفیسور المار شورنهایم در کتاب «گسترش یک‌آیین ایرانی دراروپا» می‌نویسد؛ «استفاده از درخت‌کاج در سنگ‌نگاره‌های تخت جمشید نمایان است. همچنین در همراهی دیبروگک آلمان تصویری از مهر که بر فراز درخت کاج نشسته، دیده می‌شود. مهرپرستان در سالروز تولد مهر درخت کاجی را تزئین کرده و با دودوشته از نوارهای زرین وسیم‌گونه که نشانی از کپکشان بود، می‌آراستند. ستاره‌ای بر بالای کاج نصب می‌کردند که نشان از درخشیدن خورشید بر بالای کاج داشت.»

❖ **غسل تعمید**

غسل تعمید از مقام‌های آیین مهر؛ غسل تعمید گرچه از دستورات حضرت مسیح (ع) به پیروان خود - «پس رفته، همه امت‌ها را شاگرد سازید و ایشان را به اسم آب و این و روح‌القدس تعمید دهید(انجیل متی)» - و از ارکان ضروری مسیحیت شناخته می‌شود اما ریشه آن از مکتب مهر است. از نظر بنندگان کیش مهر، غسل تعمید شست‌وشوی انسان از گناهان مرکب‌شده بود. مجید یکتایی در کتاب «تربیان» در این خصوص می‌نویسد؛ «یکی از مقام‌های مهرپرستی آن است که مهرپرست در آب فرومی‌رود و بر می‌آید و بر سر کلاه‌آزادی می‌نهد... این رسم در مسیحیت نیز هست که عیسوی را تعمید می‌دهند تا آزاد و پاکیزه شود.»

❖ **حواریون**

حواریون مشترک: در آیین مهر، حواریون به‌صورت ۱۲ برج سال یا نمادهای مخصوص به خود در بالای محراب‌ها به‌صورت نقش‌برجسته هستند. این نمادها بعدها در دین مسیحیت به‌صورت انسانی درآمدند.

پیشخوان انتشار نمایشنامه «پوست مار»

نمایشنامه «پوست مار» به قلم ایوب آقاخانی که روایت واقعه‌ای برتعلیق در بهار سال ۱۳۵۶ است، منتشر شد.

این نمایشنامه، چهلمین کتاب ایوب آقاخانی بوده که از سوی نشر عنوان منتشر شده است.

این نمایش روایت داستان مادر و دختری است که در یک ویلا نزدیک متل قو، مهمان یک دوست قدیمی هستند بی‌آن‌که به ابعاد مختلف این دعوت و حضور آگاه باشند. رفته‌رفته در فرصتی بسیار کوتاه همه چیز رنگی دیگر به خود گرفته و التهاب بالا می‌گیرد که از ساده‌ترین مسائل که روابط خانوادگی است تا پیچیده‌ترین مسائل که به سیاست و جامعه ارتباط پیدا می‌کند.

این نمایشنامه اجتماعی معاصر در قطع جیبی پالتویی توسط نشر عنوان به چاپ رسیده و «گسترش» و «صدای معاصر» به عنوان مراکز پخش معرفی شده‌اند.

نمایشنامه پوست مار، پنجمین اثر آقاخانی بعد از نمایشنامه‌های امپراتور و آنجلو، جنوب از شمال غربی و شیروانی داغ و رمان شقیقه‌های سفید است که از سوی نشر عنوان به چاپ رسیده است.

نقاشی و خط‌های ۲ هنرمند در نگارخانه معرفت

نگارخانه فرهنگسرای معرفت به مدت یک هفته میزبان آثار نقاشی و خط دو هنرمند جوان است.

این نمایشگاه از دیروز تا پنجشنبه این هفته از ساعت ۹ تا ۱۸ همه‌روزه جز ایام تعطیل با نمایش آثار نقاشی و خط نازآفرین نادری و شراره زمانی در نگارخانه معرفت دایر است.

علاقه‌مندان برای بازدید می‌توانند در تاریخ یادشده به نگارخانه فرهنگسرای معرفت واقع در بلوار شهران، بعد از زیرگذر شهید همت مراجعه و برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۴۴۴۰۴۴۴ تماس حاصل کنند.

«شبی در طهران» در شهرزاد

شایان مستوفی، کارگردان نمایش «شبی در طهران» درباره دلایل اجرای مجدد نمایش توضیح داد. شایان مستوفی، کارگردان نمایش شبی در طهران که قرار است دوباره در پردیس تئاتر شهرزاد

به صحنه برود درباره اجرای مجدد این نمایش گفت؛ اجرای این اثر نمایشی حدود یک ماه قبل در تئاتر شهرزاد به پایان رسید و قرار است نمایش مجدد از چهارشنبه این هفته با گروه بازیگران جدید به صحنه برود. لطف مخاطبان و درخواست‌شان برای تمدید اجرا یکی از دلایلی بود که تصمیم گرفتم نمایش را مجدد به صحنه ببرم. این کارگردان تئاتر درباره واکنش‌های منفی که نسبت به اجرای تاترها وجود دارد، عنوان کرد؛ این روزها شرایطی پیش آمده که خود هنرمندان مقابل هم قرار گرفتند و با هم می‌جنگند. مردم باید بدانند مثلاً چه آسیبی قرار است از اجرای یک تاتر به آنها برسد، در حالی که همین تئاتر می‌تواند فرهنگ‌سازی کند. نمایش شبی در طهران، نوشته محمد چرمشیر است که از ۷ تا ۱۰ بهمن ماه در پردیس تئاتر شهرزاد به صحنه می‌رود. / مهر